

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Cautela Confessarii Pro Foro Sacramentali Occasione
Decretorum S. M. Alex. VII. Innoc. XI. Et Alexandri VIII. ...**

Matthaeucci, Augustín

Francofurti Ad Moenum, 1711

Cap. IV. Votum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40684

quod est *damnare*, seu *prohibere* doctrinam aliquam, tamquam *hereticam*, *scandalosam*, *periculosam*, &c. idem est, ac *declarare*, *decidere*. & *definire*, eam esse *hereticam*, *scandalosam*, &c. ut optime notavit Cardenas Cris. *Theol. dissert.* 1. *Proemial. c. 7. n. 124. ad prop. damn. ab Innoc. XI.* Urbanus autem utitur verbo, *prohibemus*, quod est idem, ac dicere; tamquam omnino certum declaramus, & *definimus* doctrinas (in constitutione prohibitas) vergere in scandalum totius Reipublice Christianae, & fidei Catholicae perniciem.

109. Teneas itaque constantissime, fidelissimeque doceas Romani Pontificis infallibilitatem in decidendis questionibus in materia fidei, & doctrinae, ad mores spectantis: considerans, quod securitas non errandi in credendo, & operando, in corpus Ecclesiae descendit à securitate non errandi, quae est in suo Capite. Quoniam, ne erraret Ecclesia, promissio facta est suo Magistro, illis verbis: *super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam: eique infallibilitas data: eogorogavi pro te, Petre, ut non deficiat fides tua.*

110. Queritur, an decreta ab Alex. VII. Innoc. XI. & Alex. VIII. respectivè formata sint definitiones ipsorum Pontificum loquentium ex Cathedra?

Resp. Affirmativè. Ratio est, quia tunc Romanus Pontifex loquitur ex Cathedra, quando loquitur ut Caput, & Magister Ecclesiae: tunc autem ut Caput, & Magister Ecclesiae loquitur, cum decretum edit pro universa Ecclesia, docens quid credendum, & quid agendum sit, illudque vult ab omnibus indubitan-

ter admitti, & observari. Sed omnes tres praefati Pontifices loquuti sunt ut Caput Ecclesiae, & decreta ediderunt pro universa Ecclesia, Egregantes noxia doctrinarum palcua, in perniciem animarum inventa, ab innoxiiis, & salubribus. Quorum observantiam stricto praeecepto in virtute sanctae obedientiae, & sub poena excommunicationis (reservata Romanis Pontificibus absolute, praeterquam in mortis articulo) omnibus, & singulis fidelibus injunxerunt; prout in decretis expressè.

111. Sed queritur, an, cum quis in articulo mortis absolvitur ab excommunicatione incurfa, ex quo decretis contraxerit, aliquam ex aboletis prohibitionibus ad praxim deducendo, aut defendendo, vel de ipsa, nisi forsap ad impugnationem effectum, disputando, seu predicando, veniat, cessante periculo, se coram Sanctissimo praesentare.

Resp. Affirmativè, juxta text. in cap. eos. qui de sept. excomm. in 6. vide dicta lib. 1. cap. 2. num. 14. & cap. 33. num. 19. & ex ibi dictis collige praxim. Et Deo gratias age, si in tui commodum, huculque scripta aliquid utilitatis attulerint.

CAPUT IV.

Votum.

APPENDICEM de voto sub unoquo, si non singula, ad minus principiora inter Moralistas discussa, & frequentiora, quae ad Tribunal Sacramentale Poenitentes deferunt, Confessione exhibentur, ut nil ei in hoc opere de statu-
randum

stantiarum ponderationem exigit, loquitur cum præiudicio valoris votorum, & fidelitatis Deo debita, quia ferè semper posset quis prætereundere quasdam circumstantias non sufficienter prævidisse, ut bene discurret, ubi supra cit. Illung. & De la Cruz. *direct. cons. ar. 2.* de voto n. 3.

§. Queritur, an vota facta tempore tempestatis, aut mortis imminente periculo, seu metu alicujus mali vitandi, sint valida?

Resp. Sed prius distinguas, duplicem metum; unum ab intrinseco, à causa naturali proveniente, ut est metus gravis infirmitatis, mortis, imminens naufragio, aut ferorum animalium; & alium proveniente ab extrinseco, à causa animi libera, ut homine. In isto, etiam oportet distinguere, an sit levis, vel cadens in virum constantem, Metus nimirum gravis damni, nempe vitæ, mutilationis, gravis infamix, jacturæ bonorum, nobilitatis, &c. Quod dampnum non temerè, sed prudenter timendum est, quia videlicet is, qui minatur, solet minas exequi, nec ei facile resisti potest. In isto pariter opus est distinctione: quia, vel justè, vel injustè incutitur: si injustè: vel ad finem extorquendi votum, vel non: modò.

Doctores conveniunt. I. Quòd votum emissum ab eo, qui ad votandum movetur timore periculi, proveniente à causa naturali, validum est, ex *cap. sicut nobis de regul.* Ratio est, quia votum spontaneè emittitur; nam existens in eo periculo: poterat non votare, & votum eligit, ut remedium ad vitandum malum imminens, quod metuit. Quilici *Con-*

fess. manud. qu. 1 §. art. 2. num. 16. Tambur. *lib. 1. in decalog. cap. 2. §. 8.*

II. Quòd votum emissum ob metum justè, sive injustè ab extrinseco incussum, sed non ad finem extorquendi votum, est validum, & obligat. Ratio est, quia tunc à nemine impellitur votens, sed spontè sua illud eligit, tamquam remedium imminenti scilicet.

III. Quòd validum est votum, emissum ob metum justè incussum in ordine ad ipsum votum emittendum: v. g. damni, naturæ mulieris fortilega ad perpetuum carcerem, à quo tamen liberatur ea conditione, ut fiat Monialis: quod ipsa exequitur: cujus professio est valida per DD. Gobat. Tambur. Felicem, & Cabasut. *prax. lib. 3. cap. 24. num. 6.* Ratio est, quia tunc ei sine injuria, immò cum beneficio votum proponitur, non sub coactione, sed sub conditione evitandæ carcerationis, ut scilicet voteat, si malum, cui liberè vitam dedit, fugere velit. Qua etiam propositione stante, potest non votare.

IV. Quòd invalidum est votum emissum ex metu gravi, ab extrinseco injustè incussum ad finem illud extorquendi, ut deciditur in *cap. Perlatum de vi. qua vi metu, &c.* ult. Pontifex mulierem metu injusto mortis coactam ad vota Religiosa, ab eis liberam pronunciat; cap. 5. est, quia Deus non acceptat, quod non est omninò spontaneum: ne injustas coactiones videatur approbare: prout notavit Quilici, ubi supra.

6. Sed hic ponderandum, quòd Pontifex in *alleg. cap.* sumat professionem, metu mortis emissam non obligare ad observantiam, modò profitens ex post factò

ho liberè non consentiat, & ratum habeat: quod videtur moraliter impossibile, ut non contingat in iis Religiosis allegantibus contra validitatem professionis vim, & metum à parentibus, vel aliis, ad eum finem incultum; dum ad plures annos, etiam post quinquennium à Trid. sess. 25. cap. 19. de regul. statutum ad allegandum contra professionem, in Religione vivunt, & in actionibus, solis professis proprias, communicant; ac ad Ordines promoventur ad titulum paupertatis: scientes, quod aliter non promoverentur, nec ea munera obirent, nisi essent Religiosi.

7. Sed quaeritur, an in dubio, quod professio sit emissa per vim, & metum, praesumendum sit pro validitate professionis?

Resp. Affirmative; ratio est, quia professio stat pro professione, quæ est certa; nam solum dubitatur de modo. Idem resolvens Gobat. tom. 3. num. 33 & 8. in dubio, an metus fuerit levis, vel gravis, dixit, praesumendum fuisse levem, ex quo in dubio sit favendum valdè actui.

8. Sed quid de eo, qui dubitat, an votum emiserit?

Resp. Plures negant teneri votum implere, quia in casu possessio stat pro libertate; quemadmodum stat pro voto, cum quis est certus se vovisse, & dubius, an illud impleverit: sed tutius est, ut impleat: vide omnino lib. 1. cap. 16. num. 21. & cap. 20.

9. III. Requiritur, ut sit promissio facta Deo, quæ vota soli Deo fiunt; nam votum differt à promissione humana per hoc, quod illud sit promissio tendens ad obsequium, cultum, & attestatio-

nem excellentiæ Dei, à quo, ut ab Authore omnium bonorum aliquid impetrare intendimus.

10. Sed dices in quibusdam formulis professionis Religiosorum exprimitur, etiam nomen B. M. V. & aliorum Sanctorum; prout in formula professionis, quam emittunt Fr. Min. ut infra, ego N. voveo, & promitto Deo omnipotenti, B. M. semper Virgini, B. Francisco, & omnibus Sanctis, & tibi, Pater, toto tempore vite meae, &c. ergo potest quis Sanctis vovete.

Resp. Negando consequentiam; nam proprie soli Deo vovemus: vota enim continent adorationem Patriæ, quam exhibemus in attestationem divini excellentiæ; Sanctis autem non debetur cultus Patriæ ex dictis lib. 3. cap. 3. nu. 46. ergo eis non vovemus. Illa additione nominum SS. Virginis, & Sanctorum in formulis professionum contenta, solum significatur, quod Deo vovens Sanctos adhibeat, & advocet, in mediatores, testes, & patronos suæ promissionis, ut Deo offerant, testentur, & impetrent fidelem emissionem, & executionem voti. Nomen autem suscipientis votum in alleg. formulis exprimitur, etiam ut testis, quod vovens implebit id, quod promittit. Summa Leandr. citat. num. 52.

11. Hinc colligitur, quorundam modum loquendi, dicentium: vovi D. Antonio jejanare: S. P. Dominici Ecclesiam visitare: istum sensum facere, quod votum sit Deo factum in honorem S. P. Dominici, & D. Antonii.

Et observandum, quod licet, etiam ad B. Virginem, & Sanctos sæpissime
(Nun) 3 ora-

orationes nostræ dirigantur, diverso tamen modo Deum, & Sanctos invocamus; nam ut observat Catechismus Conc. Trid. p. 4. §. quis orandus n. 3. Deum precamur, ut ipse vel bona det, vel liberet à malis: à Sanctis autem (quia Deo chari sunt, & amici) petimus, ut nostri patrocinium suscipiant, ut nobis (suis precibus) à Deo impetrent ea, quorum indigemus. Hinc duas adhibemus precandi formulas, modo differentes. Ad Deum enim proprie dicimus. *Miserere nobis. Audi nos: ad Sanctos autem, orate pro nobis.*

Propterea illud maxime cavendum est omnibus, ut ibid. nu. 5. notavit, ne, quod Dei proprium est, cuiquam præterea tribuant; immò vero, cum ad Imaginem Sancti alicujus quis Dominicam Orationem (Pater noster) pronunciat, ita tum sentiat se ab illo petere, & secum oret, sibi que postulet ea, qua Dominica Orationis formula continentur, & sui denique sit interpres, & deprecator ad Deum: à quo bona omnia procedunt.

Nec per recursum ad Sanctorum intercessionem præjudicatur merito Christi mediatoris, & redemptoris omnium, ut Catholicis ab hæreticis objicitur. Nam potius in maximam Christi gloriam cedit, quod ipse meruerit, ut ipsi possent pro aliis intercedere. Quapropter ipsorum intercessionem vim habent ex meritis Christi, qui solus est redemptor, & primarius mediator. Propterea quidquid Ecclesia, adhibita etiam intercessione Sanctorum, petit à Deo, totum se impetraturam per merita Christi proficit; orationes proinde, & petitio-

nes hisce verbis absolvens. *Per Christum Dominum nostrum, orans Deum, ut propter Christi merita se ipsam emendat, & concedat quod petit. De invocatione Sanctorum videri potest Petavius Theolog. dogmat. de Angel. lib. 2. cap. 10. & de Incarnat. lib. 12. cap. 5. nu. 1. & not dicturi sumus in opere dogmatico, quod præsidio Dñi quamprimum absolutam dabimus.*

Consentiant Campionus part. 2. infr. cap. 23. cum Sum. Leandr. loco cit. & Engel. colleg. jur. can. lib. 3. tit. num. 8. sustinentes promissiones Sanctis factas, vota reputari, quia saltem mediis Deo fieri censentur, quatenus Deus in ipsis colitur, & id, quod petitur, à Deo per intercessionem Sanctorum impetrari speratur.

12. IV. Requiritur, ut si de meliori bono, hoc est, de iis, quæ Deo magis placeant, & magis sunt ipsi grata. Hinc loquitur, quod ut votum sit validum, & obliget, materia ipsius non debet præjudicare meliori bono, & Deo magis gratæ: ac debet esse possibilis, non mala, non vana, non inutilis, non indifferens. Ratio est, quia votum editur in cultum, & reverentiam Dei, & de re, quæ ipsi placet, cui res impossibilis, indifferens, &c. placere non potest, nec in ejus reverentiam cedere.

13. Propterea si, quia ex equo cecidisti, voveas amplius non equitatum, vel quia passus es in mari, voveas non iterum navigatum, vel quia in saxa ostendisti, per talem viam non transurum, &c. votum est nullum, nec obligat, quia Deo displicet imprudens, & stulta promissio. Si verò voveas, per talem viam non transurum

ad fugiendam occasionem proximam, votum tenet, quia id Deo placet, & ordinatur in finem bonum.

14. Sed quaeritur, *an teneat votum de re bona ob malum finem, ut, si Dux ad bellum iniustum proficiscens, voveat aedificare Templum, si victor erit; vel usurarius elargiri elemosynas, si usuras integras à debitoribus percepit?*

Resp. Negativè; quia votum emittere ad obtinendam à Deo rem illicitam: vel, ut in gratiarum actionem, quod res illicita, quasi per Dei auxilium acquisita sit, est mala, & blasphema operatio, quia Deo adscribit peccata placere, ad ipsa specialiter concurrere, eaque approbare. Si verò Dux voveret, volo aedificare Templum, postquam victoriam reportavero, absque intentione, mediante voto talem hunc illicitum consequendi, votum obligaret, quia non moveretur ad vovendum ex victoria reportanda, sed statueretur, ut conditio exolvendi voti, simpliciter emissi.

15. Quaeritur, *Petrus emisit votum contrahendi matrimonium, petitur, an teneat?*

Resp. Negativè; ratio est, quia vovens intendit aliquid gratum facere Deo: sed obligando se ad minus bonum, matrimonium nimirum (quo melius est oppositum, scilicet Religio, & castitas) non obligat se ad faciendum, quod est Deo gratum: imò potius, ad non amplectendum majus bonum. Limitant DD. si videat extra matrimonium se frequenter incidere in peccata carnis; quia in his circumstantiis melius est nubere, quam non nubere, & votum

obligat. Felix *nu.* 1816. Sum. Leandr. & Campion.

16. Sed quaeritur, *cur potius juramentum de incundo matrimonio alicui factum, simpliciter obliget c. commissum de sponsalibus, & non etiam votum?*

Resp. Quia votum Deo propriè fit, qui id non acceptat in præjudicium melioris boni; juramentum autem fit homini (cum divina solum attestazione) qui id simpliciter acceptat, quatenus inde ei utilitas provenit. Verum jurans posset, etiam ingredi Religionem; sed tutius foret, ut, Religione juramenti servata, prius contraheret, & postea ante copulam carnalem monasterium intraret, ut ibi Pontifex, & Glos.

17. Quaeritur, *an sit validum votum non vovendi?*

Resp. Negativè; nam est impeditivum majoris boni, cum melius sit vovere, quam non vovere: quia vovere est actus Religionis, & non vovere istum excludit.

18. Quaeritur, *quor peccata committat Petrus vovens die festo audire Missam, si Missam non audiat?*

Resp. Duplex, quia duplici obligatione ad Missam tenetur: ex præcepto Ecclesiae, & vi voti; & quamvis ambæ sint contra eandem virtutem Religionis, tamen sunt diversæ speciei moralis; quia ommissio auditionis Missæ est contra honestatem cultus, qui Deo ob suam supremam excellentiam, & dominium defertur per auditionem Missæ, & violatio voti contra honestatem, quæ est in colendo Deum per implementum promissionis alicujus rei, in obsequium, & servitium ipsius.

19. Nota, quòd licet propria materia voti

voti

voti sint opera consilii, sed supererogationis, votum de re, etiam aliis præcepta, est validam; nam materia aliis præcepta, est materia sufficiens voti, quia melius est facere opera, aliis præcepta, quam non facere. Tum quia, melius est facere aliquid ex voto, quam sine voto: aliis Scriptura non suaderet votere, Tum quia, quod fit ex voto, participat honestatem Religionis, supra honestatem, quam opus habet ex natura præcepti: unde jejunium, quod ad abstinentiam pertinet, ratione voti pertinet, etiam ad Religionem.

20. Quæritur, an valeat votum non peccandi?

Resp. I. Votum non peccandi mortaliter valet, quia est de re cum divina gratia moraliter possibili, & grata Deo, ut ex D. Thoma dixit De la Cruz.

Votum de vitando saltem divisivè, & in particulari quolibet peccato, etiam veniali, valet: ratio est, quia, etiam secluso voto, tenemur vitare omnia venialia in particulari, & divisivè, ergo hoc, Deo auxiliante, est moraliter possibile: aliis obligaremur ad impossibile. Secus dicendum de voto vitandi omnia venialia collectivè, quia ad hoc requiritur specialius auxilium Dei.

21. Quæritur, Cujus vovet Religionem ingredi, petitur, an teneatur omnes Religiones adire?

Resp. Videndum est, quid vovens intendat; nam obligatio voti in tantum se extendit, in quantum se extendit intentio voventis. Ideò, si vovens habuit animum adeundi omnes Religiones, si in una non recipiatur, tenetur adhibere morale diligentiam, ut in alia admitta-

tur. Sed, si animum habuit non adeundi omnes, sed unam tantum, in qua, si adhibitis diligentis, ut recipiatur, non recipitur, ad alias non tenetur: & reputatur liber à voto; nam tale votum habet conditionem subintellectam, si recipiatur ab Abbate. Fagnan. in 3. Decret. ad cap. Porrextum de Regul. nu. 3.

22. Sed quæritur, an qui è Monasterio exiit, non spontè, sed coactè, quia nimirum à Superiore ante professionem ejectus fuit, sit liber à voto?

Resp. Affirmativè, quia votum intelligitur adimpletum; nam vovit Religionem ingredi, & Religionem intravit: nec ipse spontè, sed coactè exiit. Fagnan. cit. num. 58.

23. Sed quid, si expellatur ob defectum emendabilem?

Resp. Crediderim teneri ad se corrigendum, & iterum ingredi, ad minus aliam.

24. Quæritur, Laicus professus ex Ord. Min. hac Etsessori aperit; Pauci, admissus fuit ad Religionem anno ætatis mex 18. per integrum annum in probatione stetit, post quem immediatè professionem emisit, sed contra Decreta Clementis VIII. super forma recipiendi. Novit, disponentis: ipsi autem Conversi non recipiantur ante vigesimum: vel, ut loquitur Innoc. X. Const. ad propagandam in Ord. Fr. Min. nec pro Laico (approbatur) qui vigesimum ætatis sue annum non expleverit: peto, an valide professionem emisserim, & obliger ad observantiam Regula?

Resp. Affirmativè; ratio est, quia in alleg. Const. Clement. & Innoc. non apponitur decretum irritans, nec irritatur, aut annullatur professio aliter facta. Quem admo-

admodum à Trid. *sess. 8. cap. cit.* irrita declaratur professio emissà ab eo, qui eam emittit ante decimum sextum annum expletum: vel, qui minori tempore, quam per annum, post susceptum habitum, in probatione steterit. Ideò, eam tu professionem emisseris post 16. annum completum, quamvis ante 20. professio tenet; pro ut dixit Bordonus *cap. 7. de profess. Regul. num. 35.* & Barbof. in *Trid. sess. 25. de regul. cap. 15. nu. 13.* referens pro validitate fuisse resolutum à S. Cong. Conc. 2. *Augusti. 1631. & 24. April. 1642.*

25. Hic nota non esse de substantia professionis, quod requiratur annus 20. consequenter ejus defectus non invalidat. Nam, tunc DD concordant aliquid esse de substantia actus, cum lex actum aliter factum irritat, & annullat per clausulam dispositioni adjectam, *irritum, & inane, &c.* sicut facit Trid. *cit.* Et propterea cum Pontifices exigunt annum 20. id non requirunt in ordine ad validitatem professionis, sed in ordine ad habilitatem, & labores, quibus Laici in Monasteriis deputantur.

26. Queritur, an obligemur sub mortali vota implere?

Resp. Affirmative, per se loquendo; nam votum est voluntarium, sed adimplere necessarium, ex Gloss. *ad cap. licet de voto.* Et patet ex Deuteronom. 23. ubi legitur. *Cum votum voveris Domino Deo tuo, non tardabis reddere: si moratus fueris, repntabitur tibi in peccatum.* Et patet, ex quo promissio homini facta, ab eo acceptata, ex genere suo obligat sub mortali, ut ipsi fides *Matthæi Cautela Confess.*

non frangatur, ergo & promissio voti facta Deo, à quo acceptatur.

Dixi *per se loquendo*, quia per accidens, si votum sit de re parva, obligat solum sub veniali, quia in ejus violatione parva irreverentia Deo fit: ita, si vovisti recitare quotidie Salutationem Angelicam, venialiter peccas, si uno, vel altero die omittas.

27. Sed nota, quòd votum est promissio: in qualibet autem promissione duplex veritas consideratur, una de presenti: in hoc consistens, quod qui promittit, habeat animum se obligandi, & exequendi, quod promittit; alia de futuro, ut quis suo tempore exequatur, quod promissit. Circa primam veritatem non admittitur à Doctoribus parvitas materiæ: quia gravis irreverentia videtur esse Deo mentiri: circa secundam verò parvitatem concedunt: eum in transgressione non appareat gravis irreverentia in Deum. Sed videndum est, an vovens, etiam in re levi, voluerit se graviter obligare.

28. Nota etiam cum De la Cruz *nu. 9. Lezana Sum. Peyrin. de privil. Donat. prax. tom. 2. par. 2. tract. 16. quæst. 8.* professionem, quam emittunt, Personæ Sæculares de Tertio Ordine. Prædicat. & Min. quæ de pœnitentia nuncupantur, non continere obligationem voti; quia illud promitto, quo utantur, idem est, ac propono, & cum proposito confunditur. Videri possunt Const. Nicolai IV. *supra montem*, & Leon. X. *Inter cetera, in Bullar. Cherub.* Unde similes personæ Sæculares sunt instruendæ, ut sciant, ex vi talis professionis, & promissionis non obligari ad aliquam culpam, ne propter

(Oooo)

pter

pter ignorantiam, & errorem existiment, se ad promissa, etiam vi voti, teneri. Peccabunt tamen, si ad ea, aliàs præcepto al quo humano, vel divino sunt obstricti: vel, si interdant, etiam vi voti se obligare.

29. Quæritur, *Franciscus vovit dare quotidie pauperi obolum in elemosynam, per plures vices omittit, ad eum devenit ad materiam gravem; petitur, an teneatur sub mortali reddere illam quantitatem?*

Resp. Affirmativè, quia quamvis in singulis omissionibus mortaliter non peccaverit, peccavit tamen in ultima omissione, quæ cum aliis moraliter conjuncta constituit materiam gravem; & peccat contra Religionem, si illam materiam non reddat. Discutitur à simili de furante sæpè minima; sed Vide *lib. 2. cap. 22. num 61* Et sicut peccat mortaliter contra justitiam, qui ab initio habet animum per parva furta furandi materiam gravem; sic mortaliter delinquit, si habeat animum omittendi totas illas parvas elemosynas usque ad materiam gravem.

30. Quæritur, *promittit Petrus dare Ecclesie Calicem aureum, & Ecclesia promissionem acceptat; deinde Deo voves se promissum Calicem eidem Ecclesie daturum, & non implet, petitur, quot peccata committit?*

Resp. Duplex, alterum contra justitiam non reddens Ecclesie id, ad quod acquisivit jus; & alterum contra Religionem, violans votum Deo factum, & fidem frangens. *Campionus.*

31. Quæritur, *an vovens jejunare in vigilia S. Augustini, teneatur alia die*

jejunare, si in vigilia omittat jejunium?

Resp. Negativè; nam votum fuit factum in honorem Sancti, & est onus affixum diei, quemadmodum recitatio officii: & ideo infirmus sanitati restitutus, non est sollicitus supplere officia omissa. Sed peccavit mortaliter non jejunando.

32. Pro intelligentia notabis, cum qui vovet, posse taxare tempus pro suo voto, & tempus non determinare: si tempus non determinat, sed absolute vovet, v.g. elemosynam dare, recitare Rosarium, &c. tenetur implere, cum primùm commodè potest; ratio est, quia, si sine determinatione temporis rem promissit, præsumitur velle sine notabili dilatione solvere, dum potest sine gravi incommodo exequi.

33. Si verò tempus taxat: vel tempus assignatur ut terminus, & mensura impletionis voti: vel votum sit intuitu, & ob devotionem talis temporis, in quo vovens intendit honorare aliquem Sanctum; Si primùm, etiam tempore transactæ, tenetur implere; sic, qui vovet dare quotidie elemosynam, tenetur implere omnia, quia votum non est emissum ob devotionem talis temporis, sed in utilitatem pauperum: & ideo sepe durat obligatio dandi, dum non datur; sicut vovens intra mentem ingressi Religiosam, transactæ mense, ingressi tenetur, cum tempus non sit appositum ad finiendam obligationem, sed ad prescribendum terminum, ultra quem non differatur.

34. Si verò votum sit emissum ob devotionem talis temporis, seu in honorem & reverentiam v.g. talis Sancti, transactæ vigilia,

gilia, & tali die, non tenetur supplere; quia votum fuit principaliter emittum ad exhibendum cultum tali Sancto, in tali determinato die: sed peccavit non implendo.

35. Sed petitur, an teneatur abstinere ab ovis, & lacticiis?

Resp. Negavit Felix t. 1. examen. num. 2859. ubi dixit in jejuniis, tum ex voto, tum à Confessario imposito, tum ad lucrandum Jubileum præscripto, non teneantur fideles ad abstinendam ab ovis, & lacticiis, nisi exprimat. Contra quem est sententia communis, ex Doctrina D. Thomæ 2. 2. questione 187. art. 8. ad 3. ubi dicitur quod ova, & lacticia jejunantibus interdiciuntur: & infra: principaliter interdiciuntur carnes, quam ova, & lacticia: & statim: in jejuniis Quadragesimali interdiciuntur universaliter, etiam ova, & lacticia. Circa quarum abstinendam in aliis jejuniis diversa consuetudines existunt apud diversos; quas quisque observare debet, secundum morem eorum, inter quos conversatur. Modò, si vovens sit in loco, in quo consuetudo sit, quod in jejuniis, etiam extra Quadragesimam, jejunantes abstinere ab ovis, & lacticiis, & ipse abstinere debet. Nam in eo loco jejunium, nedum importat præceptum affirmativum, in hoc consistens; quod, qui in die jejunii vult comedere, semel tantum in die (excepto jentaculo serotino) comedere debeat; sed etiam negativum, de abstinencia à carnibus, ovis, & lacticiis. Præsertim, quia censetur vovere jejunium Ecclesiasticum juxta morem patriæ, & non aliàs. Ergo, si secundum utrumque non servat (nisi habeat licen-

tiam à Prælato legitimo pro lacticiis) jejunium transgreditur, & peccat. Ideò relinquendus Felix: cujus opinio est prætericè improbabilis.

36. Sicut altera ipsius non subsistit, in qua num. 2853. dixit Fr. Minor. non teneri in jejuniis Regulæ, extra Quadragesimam, hoc est, Adventus, & feria sexta abstinere ab ovis, & lacticiis. Nam loquitur contra Constitutiones Ordinis. In statutis Sambucanis capit. 2. §. 6. num. 1. de jejuniis, absolute ipsis præcepto, disponitur, ut abstinere etiam ab ovis, & lacticiis. De illo Adventus, Constitutiones Capituli Generalis, celeb. die Anno 1500. Interan. de mandato Alexand. VI. cap. 3. art. 2. apud Orb. Seraph. tom. 3. de jejuniis, hæc habent. Ad hanc autem Quadragesimam jejunandum Fratres sunt obligati modo, quo ceteri Christiani ad illam communem obligantur, ne lacticia in ea comedere nequeant. Prout etiam scripsit Marchant in Regula Sancti Francisci capit. 3. tit. 3. quest. 2. referens ex Hugone, De Dina, & quatuor Magistris: quod jejunia Regulæ sunt servanda juxta morem Patriæ, & jejunantium, ac Maxime Religiosorum, communem formam; ita quòd, si mos Patriæ, & jejunantium communis consuetudo in jejuniis, etiam extra Quadragesimam, sit, abstinere ab ovis, & lacticiis, abstinere debeant: postquam id dixerunt Sanctoro, & Ameno. Vide lib. 1. cap. 16. §. 21.

37. Quæritur, quam personam possint vovere?

Resp. Omnes, quæ habent usum rationis, & ætatem sufficientem ad peccandum.

candum mortaliter; quia omnes isti possunt promittere rem honestam, & Deo gratam, ac intelligere obligationem, quam votendo contrahunt. *Sum. Leand. num. 43.* & Felix.

Sed dices, ergo valida sunt vota emissa ab adolescentibus ante annum pubertatis, & à Religiosis, ac Uxoribus.

Resp. Affirmativè, si non sint præjudicialia Parentibus, Religioni, Marito, vel Familiz.

38. Quæritur, an Parentes possint irritare omnia vota à filio emissa ante annum pubertatis?

Resp. Affirmativè, colligitur ex *cap. puella 20. qu. 2.* Ratio est, quia ordinariè ante annos pubertatis carent perfecto usu rationis, & propterea subduntur Parentibus (& loco istorum Tutoribus) in omnibus suis actionibus; maximè autem in obligationibus contrahendis: ne ex imprudentia operantes, in eis se supra modum gravatos postea inveniant.

39. Nota, mares dici impuberes ante completum Annum 14. & fæminas ante 12. Unde omnia vota emissa à Filiis masculis, antequam expleverint Annum 14. & à Fæminis, antequam duodecimum absolverint, dicuntur facta à Filiis impuberibus, & ante Annum pubertatis, consequenter à Parentibus irritabilia: quia sunt conditione subintellecta: *si Pater illa non irritat, ut dixit De la Cruz cit. num. 19.*

40. Sed quæritur, an omnia vota impuberum, tempore impubertatis facta, possint à Parentibus irritari post pubertatem?

Resp. Affirmativè, modò ea Filius tempore pubertatis non confirmaverit

Gobat. *cit. num. 175.* & Felix *num. 1920.*

41. Quæritur, *Cajus constitutus in sexto decimo ætatis anno, aperit Conventum, se post Annum decimum emisisset votum simplex castitatis, petit, an teneatur ad castitatem, & possit nubere?*

Resp. Interroget, an post Annum 14. votum ratificaverit: & dum affirmat, pronunciet tege ad continentiam, & Matrimonium non posse licitè contrahere; si verò post Annum prædictum votum ratum non habuit, ad continentiam non teneri dixit Fagnan. in 5. *Decretal. ad cap. Tua Litera de Cleric. per salt. prom. nu. 45.* Ratio est, quia, cum ante pubertatem non habeat potestatem coeundi, nec potest Matrimonium contrahere *cap. attestaciones de desponsat. impub.* quantumcumque sit doli capax, non potest rescindere ei, quod ignorat.

42. Sed quid, si major Annis 14. se ad continentiam obligaverit?

Resp. Tenetur servare, quia tunc ad coeundum est potens.

43. Quæritur, an Pater possit irritare vota filii edita tempore pubertatis?

Resp. Affirmativè, si hæc duo concurrant: unum, quod Filius maneat sub potestate Patris, & non sit emancipatus: & alterum, si illa præjudicent Patri potestati: ut sunt vota, quibus domus perturbatur, aut Filius infirmari timetur, ut longa peregrinatio, immoderata janis, &c. Quia illa vota cedunt in damnum, etiam Patris, cessando ab ejus servitio, & sunt causa expensarum; vel, saltem dicantur De la Cruz, & compuni, posse Parentes suspendere istorum votorum executionem usque ad tempus, quo Filius sui juris fuerit, atque erit extra minoritatem:

tatem: quod contingit post Annum 25. completum; usque ad tale tempus Filii dicuntur minores, & quoad honorum administrationem subijciuntur Curatori, si Patris, & Avo Paterno deficientibus, talis subrogatus sit.

44. Non potest tamen irritare vota ipsi non præjudicantia, ut votum moderati jejunii, orationis, moderatæ elemosynæ de proprio peculio, bonorum castrensium, vgl. quasi castrensium, Religionis, castitatis, &c. Quia Filius pubes, non emancipatus, in his est omnino sui juris: & hæc intelligantur facta sine conditione si Pater consentiat.

45. Quæritur, an Superior possit irritare vota Religiosi subditi?

Resp. Affirmative, sic DD. communiter, propter subordinationem voluntatis Religiosi ad illam Prælati. Hinc, si emittant votum de vetitis à Regula, aut Superiore, ut de peregrinando: subintelligitur, si Prælatus licentiam concedat; si verò de non vetitis, subintelligitur, si Superior non resistat.

Excipiuntur, votum transvadi ad altiorum Religionem, ex cap. licet de Regul. & vota in professione emissa.

46. Abbatissa quoque, & Priorissa propter potestatem dominativam in voluntatem, & actiones Monialium possunt ipsarum vota irritare, quæ regimini Monasterii, aut Monialis valetudini, vel debite sibi subjectioni officiant: aliàs, quando aliquid Monialibus præcipere, possent statim respondere: non possum, nec teneor hoc exequi, quia contrarium vovi: quod est absurdum, & contra Ordinem Status Religiosi. Sed non possunt dispensatione relaxare, vel commutatio-

ne obligationem in aliam materiam transferre, quia carent jurisdictione Ecclesiastica. Cabasut, prax. lib. 1. cap. 8. num. 22. in fine.

47. Quæritur, an Domini possint irritare vota suorum mancipiorum?

Resp. Affirmant plures, maxime de votis, quæ impediunt Domini servitium: ut esset votum peregrinationis; intrandi Religionem, &c. Secus de aliis, quæ in damnum ipsius non cedunt, ut est votum non jurandi, castitatis, moderati jejunii, &c. Sed magis placet asserere cum Ilfung. posse prima solum suspendere pro tempore, quo obsequio illorum præjudicant; ratio est, quia Domini habent solum dominium utile in mancipium, & servum, ergo ea tantum vota, & pro ea duantaxat tempore possunt suspendere, quamdiu eorum dominio utili, debito nimirum obsequio, præjudicant.

48. Quæritur, an Maritus possit irritare omnia vota Uxoris?

Resp. Negative, sed ea sola, quæ præjudicant usui matrimonii, educationi proles, & administrationi familiæ; quia subiectio Uxoris erga Maritum est in rebus, ad prædictos matrimoniales fines spectantibus; quæ subiectio fundatur solum in contractu Matrimonii, ergo potestas Mariti extenditur solum ad irritanda vota Uxoris, in materia contractui matrimoniali subiecta; & sic potest irritare votum frequentis jejunii, quo inhabilis reddi posset ad usum Matrimonii, illud peregrinationis, immoderatæ elemosynæ, &c.

49. Sed quæritur, an possit Uxor irritare illa viri?

Resp. Directè non potest, sed solum indirectè

(O o o o) 3

directè

directè. Hinc nota duplicem esse irrationem, directam, & indirectam; directam, est annullatio voti facta ab eo, cui subiecta est voluntas votantis: indirecta verò, est suspensio voti, quatenus ei subiecta est materia voti, cuius executio ei præiudicat: quare Uxor non potest viri vota directè irritare, quia vir non est Uxori quoad voluntatem subiectus; nam vir est *caput mulieris ad Ephes. 5.* sed potest solum executionem voti suspendere, si sibi, ut sub statu Matrimoniali, præiudicet: propterea cum præiudicium cessat, votum indirectè irritatum reviviscit, & vir ad ipsum obligatur; nam non fuit extinctum in radice, sicut irritatum directè.

50. Sed quæritur, *uxor facit votum castitatis, per quod privatur iure petendi debitum, petitur, an maritus possit huiusmodi votum irritare?*

Resp. Negative, *ex cap. quidam, & c. placet de conver. conjug.* ubi deciditur, votum castitatis uxoris valere, & obligare ad non petendum debitum: cum hoc sit in eius potestate, sed reddere tenetur.

51. Sed quæritur, *uterque conjugum post consummatum matrimonium, mutuo consensu, vovent absolute castitatem, petitur, an possit vir votum uxoris irritare?*

Resp. Negative, *ex capit. quod Deo 5. qu. 5.* & neuter tunc potest petere, aut petenti reddere: quia uterque per suum consensum censetur juri suo petendi cessasse. *Marchant. resolut. Pastoral. cap. 2. qu. 20. de vot.* Observa, quòd altero conjugate mortuo, superstes tenetur castitatem servare.

52. Quæ diximus de irritatione votorum, servata proportione, extendimus ad irrationem juramentorum: adeo Superior ratione potestatis dominative in actiones subditorum, potest irritare omnia ipsorum juramenta, excepto eo, quod adjiceretur voto transeundi ad Ordinem strictiorem, vel votis propria Religionis; & Pater illa filii impuberis; ac vir ea uxoris: quatenus hæc præiudicant eorum potestati, & servitio; ratio est, quia omne juramentum hoc ipso, quod sequitur naturam promissionis, est conditionatum, si scilicet, *salvo iure Superioris, servari possit.* Ergo deficienti conditione, consensu nimirum, seu ratificatione Superioris, nullum est, & irritum, sive in honorem Dei, sive in utilitatem hominis sit editum.

53. Nota, quòd habentes facultatem irritandi, vel dispensandi in juramentis, et uti non possunt, quoad ea, quæ sunt facta in utilitatem tertii, ab ista acceptata: nisi iste consentiat: quia, ipso invito, non potest privari iure, quod habet in rem personam; & à se acceptatam. *Illung. 11. 5. disp. 1. qu. 2. art. 5. Vide lib. 2. cap. 17.*

54. Quæritur, *in quo differat irritatio à dispensatione, & commutatione voti?*

Resp. In hoc. I. Quia irritatio est actus potestatis dominative, quæ impeditur, & tollitur obligatio voti, à subditio contracta, tanquam præiudicans dominio Superioris. Dispensatio verò, est actus jurisdictionis, quo, in ista causa, tollitur, & remittitur obligatio in totum, vel in partem, nomine Dei.

Communitio tandem, est actus jurisdictionis, quo obligatio voti legitime causa mutatur, & transferitur in aliam

opus. In commutatione itaque non tollitur obligatio voti, sed transfertur, implenda in alia materia.

II. Quia irritatio potest fieri, etiam à Laico, ex quo jus irritandi fundetur in dominio pleno, & perfecto, quod quis habet respectu alterius, cujus actiones personales, & domesticas dirigit: Dispensatio autem non nisi à persona Ecclesiastica, habente jurisdictionem Ecclesiasticam. Commutatio potest fieri in æquale debet fieri auctoritate Ecclesiastica.

III. Quia irritatio facta sine causa est valida; nam subditus suo voto non potest suum Superiorem obligare, nec ipsum privare dominio in suas actiones; sed Superior sine causa irritans venialiter peccat, si votum subdito utile irritet. Sed tunc mortaliter delinquet, si sine causa rationabili irritet vdatum, ad quod emittendum licentiam concessit. *Numero- rum 30.* Dispensatio autem sine rationabili causa facta, invalida est, & illicita, quia fit nomine Dei, qui non acceptat, nec approbat relaxationem voti temerè, & imprudenter factam; nam, legitime non dispensat, sed bona sui Domini dissipat, cum ipsius jura, & ipsi debita, sine ista causa remittat. Commutatio patitur in opus æqualiter bonum sine causa nec licita est, nec valida; cum non præsumendam, Deum sine causa acceptare translationem obligationis voti in materiam æqualem.

55. Dixi in opus æquale, quia in rem evidenter meliorem potest vovens propria auctoritate suum votum commutare, (modò non sit reservatum) juxta *cap. ex multa de voto.* Nam in omni voto, saltem tacitè, & interpretativè

includitur hæc conditio, quòd vovens velit se obligare ad præstandam rem, nisi extem substituerit meliorem, id est, Deo gratiorem, & sibi ad animæ salutem utiliorem. *Illung. nu. 148.* Ita, si quis voveat dare Calicem argenteum Ecclesiæ B. M. & loco ipsius substituat aureum: & loco jejunii simplicis, illud in pane, & aqua, votum implet; nam in meliori includitur minus bonum, & aliquid plus: sed in æquale non potest; nam non potest aliquid loco alterius solvi, nisi promissarius consentiat. *Quilici q. 15. ar. 2. num. 35.*

Hinc fit, quod, ut dispensatio, & commutatio subsistant, requiruntur auctoritas, & causa: hujus sufficientia relinquuntur arbitrio viri prudentis, & timorati. Propterea Confessarii, quibus, vel in Jubilæis, vel extra datur facultas, dispensandi, vel commutandi vota, examinent, an causa rationabilis sit.

56. Sed nota in commutatione necessariam non esse causam, adeò gravem, sicut in dispensatione: ex quo in ista obligatio omninò tollatur; in illa verò non sic, sed de una ad aliam materiam transferatur impenda: adeò ut obligatio voti, quæ erat exequenda in jejunio, sit executioni danda in elemosyna.

57. Queritur, *quanam persona possit in votis dispensare, & ea commutare?*

Resp. I. Summus Pontifex supremam potestatem habet in omnia: & ipse dumtaxat in hæc quinque, sibi reservata dispensat. *Religionis approbata à S. Sede: Castitatis perpetue: Peregrinationis ad limina Apostolorum: S. Jacobi in Com-*

Compostella: & Terra Sancta. II. S. Penitentia. III. Episcopi.

§ 8. Sed quid, *ascendum de Confessariis Regularium quoad saculares?*

Resp. Possunt ex privilegio vota commutare, exceptis quinque reservatis Papæ, & aliis, ut infra. Quilici *Confess. manud. qu. 5. art. 4. num. 11. 12. & 13.* Tambut. *in Decalog lib. 3. cap. 16. num. 56.* De la Cruz *de privil. reg. lib. 2. cap. 6. dub. 8.* Hasbenis *sum. 9. 9. regul. ver. votum num. 58 1.* Felix *examen tom. 1. num. 1918.* Illung. *cit. num. 151.* referens à Paulo III. fuisse Confessariis Societatis delegatam potestatem commutandi vota non reservata; consequenter, etiam Religiosis gaudentibus communicatione privilegiorum cum Jesuitis. Lege extravag. Sixti IV. *Dominici, de penit. & remis. inter com.*

§ 9. Sed debent plura concurrere, 1. Ut Regularis sit approbatus ab Ordinario loci ad audiendas Confessiones Sæcularium. 2. Ut sit à Generali, vel Provinciali specialiter deputatus ad commutandum. 3. Ut in Ecclesiis tantum sui Ordinis ea facultate utatur. 4. Ut vota non sint Papæ reservata juxta *cap. ex multa de voto*: in quæ non potest, nec tempore Jubilei, nisi in literis exprimatur, & detur facultas. 5. Ut non sint reservata Episcopis: quamvis alii negent. 6. Ut vota non sint facta in favore tertii, & ab eo acceptata, nisi ejusdem consensus accedat; quia privilegium non intelligitur datum cum præjudicio tertii. 7. Ut vota non sint jurata, ob duplex vinculum, voti nimirum, & juramenti, quia, cum Papa id concedere intendit, exprimit. 8. Ut commutatio

fiat pro foro conscientie tantum, & in actu Confessionis. 9. Ut in Monasteriis majoribus non deputentur, nisi tres, vel quatuor, & in minoribus unus, vel duo; & tandem, ut commutatio non fiat sine justa, & rationabili causa.

60. Sed quaritur; an, Regularis ab Ordinario approbatus, & à Superiori deputatus, possit etiam dispensare in impedimento petendi debitum conjugale. *Quid in eo est, qui votum simplex affinitatis emisit?*

Resp. De hoc diximus *lib. 2. c. 7. num. 5.* Et resolutio affirmativa, communiter inter allegatos recepta; quibus addo Ant. à Spir. Sancto *direct. Regul. tract. 2. disp. 1. sect. 2.* Felicem, etiam *num. 430.* Nicol. Flof. *ver. debit. conjug. num. 5.* adherentes, Confessarium Regularem ab Ordinario approbatum, & à Generali, vel Provinciali deputatum, posse dispensare in impedimento petendi debitum, contractum, vel voto simplici castitatis, vel etiam affinitate, aut cognatione spirituali (modò ista superveniant matrimonio) sed in foro conscientie tantum, & in actu Confessionis, ac in suis Ecclesiis dumtaxat; sed videant, ne in utendo facultate excedant: & an privilegia sint in usu, non revocata.

Advertant Confessores, qui in casu voti dispensant ad debitum petendum, debere dispensatum monere, quòd, si nova Uxore, nisi potest licite nubere; sed teneat ad votum: & quod peccat, si iterum contrahat: ac non posse petere debitum à nova conjugate, sine nova dispensatione, ut dixit De la Cruz *cit. dub. 9.*

Item, ponderent hujusmodi dispensationem durare ad libitum, & expirare morte,

morte, ac mutatione Superioris, ut ex Lezana docuit alleg. Quilici: & nunquam esse deducendam ad praxim, dispensando, nisi legitima accesserit causa; legitima reputatur, si conjuges non possint se continere.

61. Quæritur, quomodo se gerere debeat Confessarius in commutatione votorum?

Resp. Regula hujus rei certior dari nequit, quam prudens arbitrium Confessarii, qui, omnibus circumstantiis expensis, æqualitatem, quoad potest, servet.

Hinc Regula I. fit, ut votum perpetuum in perpetuum, personale in personale, & reale in reale obligationem ordinatæ commutetur: longam peregrinationem ex voto promissam commuta in frequentem visitationem Ecclesiæ; considera pericula, labores, & expensas pro eundo, & redeundo faciendas (quæ reputantur sub voto cadere) & obliga, ut expendat in aliquod pium opus, Pia sec. prax. par. 2. cap. 1. art. 3. à num. 10. labores commuta in flagellationem, vel jejunium.

II. Regula, ut commutetur in id, quod est melius, & utilius ipsi votenti hic, & tunc, seu pro tempore, loco, & dispositione ipsius. Vovit pœnitens flagellationem, ad comandam carnem, commuta in jejunium: quod ad carnis mortificationem conducit.

III. Regula, ut consideretur, qualitas, & conditio votentis. Sic pauperi votum Eleemosynæ commuta in recitationem Rosarii, in servitium Hospitalis tot diebus, quot judicantur sufficientes ad compensandam quantitatem eleemosynæ promissæ. Debilibus verò, & laboran-

Matthæi Cuius Confess.

tibus, votum jejunii commuta in opera faciliora, proportionata statui, & completioni, ut, vel in eleemosynam, aut repetitionem auditionem Missæ die Festo, vel in recitationem Officii B. M. V. singulis Sabbatis, ad ratam dierum, quibus debebant jejunare: Cætera videas apud Tambur. in decalog. lib. 3. cap. 17. & à nobis dicta lib. 1. cap. 27. nu. 55.

62. Quæritur, accedit Religiosus Professus, petens à Confessario commutationem voti, quod in seculo emisit, invisendi singulis annis d. num. Lauretanam, petitur, an egeat commutatione?

Resp. Negative; nam per professionem Religiosam extinguuntur omnia alia vota simplicia, sive realia, sive personalia, facta in Novitiatu, vel in Seculo; textus expressus in cap. Litera de voto; etiamsi votum esset reservatum, ut ibi Gloss.

63. Quæritur, pœnitens hac Confessario aperit, Pater: post susceptum Ordinem Subdiaconatus, Matrimonium contraxi, deinde audivi esse obstrictum voto solemnium castitatis, Sacris Ordinibus annexo, peto, an Matrimonium sit validum? Pro validitate habeo Authores, resolventes ignorantiam excusare ab obligatione voti; ego autem cum Ordinem suscepi, ignorabam obligationem servandæ continentiam suscipere; quid agendum Confessario?

Resp. Pronunciet Matrimonium esse nullum, & ipsum teneri ex obligatione voti solemnium (Sacris Ordinibus ex lege Ecclesiastica annexi cap. Amultis de a. rat. & qualit.) ad continentiam servandam; Ratio est, quia statim ac sciens, & prudens accipit id, cui est annexum votum castitatis, censetur virtualiter, & impli-

(Pppp)

impli-

implicitè castitatem vovere: propter communem regulam, quod, *qui recipit unum connexorum, censetur ad alterum se obligasse.*

Utique ignorantia excusat obligationem voti (quia ubi hæc est, cognitio deest, & ubi cognitio non adest, libertas in operando non datur, quia nil volitum, quin præcognitum) sed hæc in casu non datur, quia principale non ignoratur.

I. Sed observa, quod votum castitatis duplici modo emittitur, expressè, & implicitè, seu tacitè: *expressè, cum apertis verbis dicitur: voveo castitatem; implicitè verò, vel tacitè, cum aliquid aliud suscipitur, quod votum requirit, vel, cui est annexum castitatis votum: quod emittunt, qui ordinantur Ordinibus Saceris.*

II. Quod ignorantia à voto excusat, si sit circa substantiam, vel aliquid notabile spectans ad substantiam voti, aut circumstantiam notabiliter, mutantem materiam voti: quia nullus, nisi volens, obligatur.

III. Ex Engel. *lib. 3. tit. 3. nu. 7.* quod Deus non censetur acceptare vota simplicia in illis circumstantiis, quas non prævidimus: & si prævidissemus, non dedissemus consensum.

Dixi *vota simplicia*: quia aliter disceritur de solemnibus, propter manifestum discrimen, quod inter ea reperitur. Nam simplex constituitur sola voluntate voventis, se Deo obligantis, sine actuali sui traditione. Solemne verò, cum voventis voluntate perficitur per actualem sui traditionem, juxta dicenda *l. 4. c. ult.*

IV. Quod si vovens habet voluntatem vovendi eo modo, quo ceteri vovere so-

lent, tunc saltem implicitè, in obligationem consentit. Quod semper à Confessario præsternendum est, nisi contrarium probetur. Aliàs plures exculationem ad implendis votis allegarent.

Sed quid dicendum de eo, qui *secus Ordini Sacro esse annexum votum castitatis, ipsum suscipiens, diceret: nolo, nolo vovere castitatem?*

Resp. Gobat. *exper. Theol. tract. 8. c. 20. num. 758.* Hasbensis *Sum. qu. Regul. votum num. 466.* censent, eum ex vi voti ad castitatem non teneri, quia votum est promissio, & obligatio Deo facta, dependens essentialiter à voluntate: nam nullus promissione se obligat, nisi qui animum habet se obligandi, & cui vult se obligare, ut dixit *Gloss. ad cap. Exgratiam de voto in ver. proponens.* Quam tamen dixerunt ad castitatem teneri ex statuto Ecclesie, quo præcipit observantiam castitatis illi, qui noluit vovere, illumque inhabilem facit ad Matrimonium. Engel. *cit. à num. 4.*

Sed mihi satis probabile est, etiam ex obligatione voti teneri ad castitatem. Moveor, ex quo protestatio illa sic contraria facta; nam protestatur se noluisse continentiam vovere, & consentit recipiendo annexum: ergo tacitè censetur se ad continentiam obligare, & per susceptionem Ordinis protestationem destrui. A pari discuro de eo, qui protestatur, se credere Messiam venisse, & tamen Agnum Paschalem comedit, & Sabbathum more Judæorum colit; in quo cum protestatio sit facta contraria, non relevat ad excusandum ipsum ab errore contra fidem, ut optime discerit Carena *de offic. Inquisit. p. 2. tit. 1. num. 77.* Et

nos diximus *lib. 1. cap. 4. num. 19.* Ergo statim ac Ordinem suscipit, votum tacite edic. & implicitam voluntatem habet se obligandi. Vide *Layman. lib. 5. tr. 9. cap. 11. a num. 1.*

Duo peccata sic Ordinatus committit; alterum sacrilegii, suscipiens Ordinem in peccato: alterum decipiendo Ecclesiam, quæ ab ordinato vult castitatem promitti. *cap. Diaconus dist. 27.*

64. Quæritur, an voti obligatio transeat ad hæredes?

Resp. Considera aliud esse votum personale: quod solum ab ipsomet vovente impleri potest, quia promittitur aliquid præstandum ipsius voventis personali actione: ut, si voveas castitatem servare, jejunare, orare, Missam audire, &c. Aliud reale, ut, cum promittitur Deo, res danda, vel exponenda à vovente; ut elemosynam dare, Ecclesiam ædificare, &c. Et aliud mixtum, quod ex utroque participat: ut, cum Deo vovens promittit aliquid à sua actione distinctum: vel, non modo rem suam, sed etiam propriæ personæ officium, functionem, & ministerium: ut, se propriis manibus Ecclesiam ædificaturum, elemosynam daturum, suis sumptibus peregrinaturum, &c.

His intellectis. DD. concordant. I. Votum personale esse exequendum ab ipsomet vovente, cujus onera personalia ad hæredes non transeunt, nisi ipsi hæredes executionem voti in se liberè suscipiant: ratio est, quia obligatio personalis non est conjuncta cum hæreditate, sed cum persona, & cum ista extinguitur: à pari de privilegio personali. Nec testator potest hæredibus pro suo arbitrio eam obligationem imponere. Verùm, si hæres

sit voluntarius, & non necessarius, cui testator hæreditatem relinquat sub conditione, quod personalia vota impleat, tenetur, dum hæreditatem acceptat.

II. Obligationem voti realis ad hæredes transire, aded ut isti, post aditam hæreditatem, teneantur illa implere. Ratio est, quia, quemadmodum hæres suscipiens hæreditatem acquirit omnia jura, & commoda testatoris, sic etiam omnia onera, debita, & reales obligationes in se suscipit. Hinc cum testator sit factus debitor illius rei, in quam votum cadit, hærestale debitum solvere tenetur. Non quidem ex virtute Religionis, quæ solum voventem obligat, sed ex virtute justitiæ, ratione acceptatæ hæreditatis, una cum omnibus oneribus. *Layman. lib. 4. cap. 3. num. 12.*

III. Hæredes teneri ad vota mixta, secundum id, quod participant de votis realibus. Testator vovit visitare domum Lauretanam, atque ibi offerre argenteam lampadem, hæres ad istam dandam tenetur.

65. Sed pondera, hæredes non teneri solvere vota Defuncti ultra vires hæreditatis, sed cum proportionem ad illas. Unde prius debent deduci expensæ funerum, deinde legitima hæredis; quia hæc non poterat gravari à Testatore debito voluntario. Prius etiam debent solvi debita ex justitia: quia obligationes votorum implendæ sunt ex bonis Defuncti, de quibus poterat ipse disponere, qui disponere non poterat de illis, & alieno gravatis: quia ad ea jus Creditores habebant.

66. Sed quæritur, *Cajus habet apud se sex candelabra argentea, quæ ex voto promisit offerre Ecclesie B. M. V. interim,*

(Ppp) 2

ante

antequam verum exequatur, tamquam rebellis rapitur in vincula, cujus omnia bona addicuntur Fisco, id ipse sciens, manifestat Judici Saculari, se illa candelabra ex voto parasse B.V. petitur, an Judex Laicus possit ea candelabra in alios usus profanos convertere?

Resp. Negativè: Fiscus enim tenetur implere vota realia Rei. Nam, licet Fiscus non sit propriè hæres, habetur tamen loco hæredis, l. inter eas, §. Bonis, ff. de Eidejus. & ibi Gloss. in verb. ita fisci. Et tenetur ad debita Rei, l. non possunt, ff. de jure fisci. Ubi hæc sunt: non possunt ulla bona ad Fiscum pertinere, nisi que Creditoribus superflua sunt; id enim honorum cujusque esse intelligitur, quod alteri superest. Unde in casu, quo Judex in alios usus expendisset, deberet reddere æquivalens.

67. Quæritur, Antonius est obligatus voto ad audiendum Sacrum, recitandum Rosarium, & servandam castitatem, nullum ex his implet, confitetur hanc triplicem transgressionem, dicendo: tria vota à me emissa, semel sum transgressus; petitur, an satisfaciatur integritati Confessionis, si specificam malitiam non aperiat?

Resp. Negativè; nam promissiones specificantur à materia, seu actu ultimo, qui promittitur. Promittis recitare Rosarium flexis genibus: audire Sacrum diebus non Festis: pauperi elemosynam dare: Ecclesiam fundare: dotare puellam, &c. Teneris in Confessione explicare in specie, quodnam ex illis violasti: nec satis est dicere, peccavi contra Religionem, sed necesse est explicare actus, quos promissisti, & omisi-

si implere. Nam ex terminis apparet, moraliter loquendo, quòd decentia, & honestas, æquus est in hoc, quòd quis Deo exhibeat cultum, erogando pauperi elemosynam, voto promissam, alia sit ab ea, quæ apparet in obsequio, quod inpenditur per adimplementum voti jejunandi: ergo diversa specie malitia, & turpitudine est in transgressione: ergo, ut sufficienter Petrus se accuset, debet explicare, quem ex illis scilicet omiserit.

68. Quæritur, Ferras post votum Religionis Matrimonium contraxit, post plures annos vir moritur, & ipsa sine filio relinquatur, petitur, an teneatur Monasterium ingredi?

Resp. Affirmativè; si non sit inhabilis effecta propter infirmitatem, vel ætatem; ratio est, quia nuptiæ illicitè celebratæ non extinxerunt obligationem voti: nec ullus de sua malitia commodum reportare debet c. intelligimus de transact. Si verò inhabilis sit effecta, deobligatur.

69. Quæritur, Cæsus certus est se vovisse dare Calicem Ecclesie S. Francisci, sed dubitat, an argenteum, vel aureum, ad quem Confessarius obligabit?

Resp. Ad argenteum, saltem quoad cuppam, quia præsumitur hunc vovisse: nam præsumptio fit ex regulis contingentibus, & regulariter Calices cuppam argenteam habent. Sed crederem esse considerandam qualitatem personæ; nam, si valdè dives foret, deberet præsumi se voluisse obligare ad Calicem argenteum ex integro.

70. Sed quæritur, vovit, determinatè dare hunc Calicem, hunc equum; equus moritur, & Calix à fure rapitur, petitur,

peritur, an sit obligandus supplere per
 alia?

Resp. Negative, quia materia in indi-
 viduo fuit taxata; sed, si vendidisset,
 teneretur ad pretium, in quo virtuali-
 ter, & æquivalenter manent. Quemad-
 modum, si sua culpa, tam mors, quam
 furtum evenissent.

Circa vota conditionalia, nota. I.
 Quod emissa sub conditione contingen-
 ter futura non obligant ante impletam
 conditionem: voves dare eleemolynam,

si Pater convaluerit, si vivat, &c. po-
 sita sanitate, & vita Patris, teneris im-
 plesse; nam purificata conditione vo-
 tum transit in absolutum. Promissio
 Deo facta parit obligationem Religio-
 nis; quæ in tantum obligat ad standum
 promissis absolutè, quando conditio
 intenta est impleta, ne lædatur honor
 Dei, frangendo fidem promissionis. Su-
 per cæteris consule DD. Nam hæc ad fi-
 nem intentum satis videntur. Et de
 tertio libro sufficiant.

